

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Vittra Örebro årskurs 6–9 i Örebro kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vittraskolorna AB att senast den **30 april 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande lärarledd undervisning, extra anpassningar och att starta utredning av särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Vittraskolorna AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Vittraskolorna AB ska vidta följande åtgärder

Lärarledd undervisning

1. Se till att den eller de som ansvarar för och bedriver undervisning i engelska och engelska/svenska som språkval är anställda som lärare (1 kap. 3 § och 2 kap. 13, 15 och 18 §§ skollagen samt 5 kap. 2 § skolförordningen [2011:185]).

Extra anpassningar

1. Se till att de elever som av lärare har identifierats vara i behov av extra anpassningar ges sådant stöd inom ramen för den ordinarie undervisningen. Rektorn ska under perioden den 19 januari 2026 till den 24 april 2026 dokumentera vilka elever som bedömts vara i behov av extra anpassningar, vilka deras behov av extra anpassningar är samt vilka anpassningar eleverna har fått. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 5 § skollagen).

Starta utredning av särskilt stöd

1. För varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn ska rektorn, eller den rektorn har delegerat det till, starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många

sådana anmälningar som inkommit under perioden den 19 januari 2026 till den 24 april 2026 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att elever ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare samt att anmäla behov av särskilt stöd.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till **skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se**, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr **2025:9884**) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Vittra Örebro i Örebro kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Vittra Örebro följer gällande bestämmelser om lärarledd undervisning, undervisning av behöriga och legitimerade lärare, extra anpassningar, anmäla behov av särskilt stöd och starta utredning av särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn mellan den 2 och 3 december 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärralledd undervisning

Av intervjuer med rektorn och övrig personal framgår att den lärare som bedriver all undervisning i engelska för eleverna i årskurs 7–9 på skolan är anställd som bibliotekarie. På samma sätt framgår det att läraren som bedriver undervisningen i engelska/svenska som språkval för årskurs 7–9 på skolan är anställd som resurspedagog.

Undervisning av behöriga och legitimerade lärare

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av en förteckning över undervisande personal. Av förteckningen framgår att 7 av 18 lärare saknar lärarlegitimation.

Rektorn säger i intervju att flertalet av de olegitimerade lärarna är under utbildning och är på väg att slutföra sina lärarutbildningar för att därefter ansöka om lärarlegitimation. Samtliga tjänster som innehas av olegitimerade eller obehöriga lärare annonseras ut inför varje läsårs start.

Rättslig reglering

Lärralledd undervisning

Enligt 1 kap. 3 § skollagen avses med undervisning de processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.

Enligt 2 kap. 13, 15 och 18 §§ skollagen ansvarar lärare för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte något av skollagens undantag är tillämpliga.

I förarbetena till skollagen anges att i definitionen av begreppet undervisning ligger att lärandeprocessen sker under ledning av lärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock att för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165, s. 633).

Av 5 kap. 2 § skolförordningen framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett aktivt och kontinuerligt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Undervisning av behöriga och legitimerade lärare

Enligt 2 kap. 13 § skollagen får endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisning.

Enligt 2 kap. 18 § skollagen får om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska 1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och 2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder.

I förarbetena anges att huvudmannen efter denna tid är skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

Skolinspektionens bedömning

Lärralledd undervisning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller författningarnas krav avseende att all undervisning ska bedrivas under ledning av lärare. Av utredningen framgår att undervisningen i engelska samt i engelska/svenska som språkval i årskurs 7–9 bedrivs av personal som har anställning som bibliotekarie respektive resurspedagog. Mot den bakgrunden bedömer Skolinspektionen att undervisningen i engelska och engelska/svenska som språkval i årskurserna 7–9 inte bedrivs under ledning av lärare.

Undervisning av behöriga och legitimerade lärare

Skolinspektionen kan konstatera att huvudmannen har försökt och kontinuerligt försöker att rekrytera legitimerade och behöriga lärare i de ämnen sådana saknas. Mot bakgrund av detta finner Skolinspektionen att det inte framkommit annat än att Vittraskolorna AB uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Lärare uppger samstämmigt i intervju att det finns elever på skolan som är i behov av extra anpassningar. Lärarna kan på elevhälsomöten lyfta elever som risker att inte nå de kriterier som minst ska uppnås och diskutera extra anpassningar tillsammans med elevhälsan. Lärarna dokumenterar samtliga extra anpassningar i elevernas elevloggar och vid förändringar meddelar lärarna varandra muntligt eller via mail. De extra anpassningarna består bland annat av att eleverna får extra genomgångar, hjälp att hålla igång arbetet, möjlighet till att komplettera uppgifter, att göra prov muntligt, extra tid vid prov och anpassat material. Lärarna säger att de inte alltid ger alla elever de extra anpassningar som eleverna behöver. Anledningen till det är att lärarna inte alltid hinner med om det exempelvis är flera elever som samtidigt är i behov av igångsättning. Lärarna berättar även att det är svårt att hinna med elever som behöver extra tid och muntliga kompletteringar vid provtillfällen eftersom det schemamässigt inte fungerar med efterkommande lektioner när både lärare och elever behöver börja nästa lektion. Ibland kan lärarna ta hjälp av en resurs som kan sitta längre vid extra provtid. Vissa kompletteringar kan även göras på tiden för extra studietid.

Elevhälsans representanter säger att lärarna alltid gör allt vad de kan för att eleverna ska få det stöd de behöver. Representanterna bemöter lärarnas uppgifter om att lärarna inte alltid hinner med att ge alla elever de extra anpassningar som de är i behov av med att representanterna kan vara behjälpliga exempelvis vid provtillfällen där elever kan få sitta tillsammans med en representant från elevhälsan i ett enskilt rum.

Rektorn säger att det finns en fast punkt varje måndagsmöte där elevärenden tas upp. I samband med det kan lärarna påminna varandra om vad det är som gäller kring extra anpassningar och prata om det är så att lärarna upplever att de inte hinner med att ge extra anpassningar. Rektorn säger att en representant för elevhälsan har påmint lärarna om att hen kan vara behjälplig vid olika tillfällen och att lärarna då i god tid behöver berätta vad eleverna ska göra vid de tillfällena. Rektorn svarar på fråga om lärarnas utsagor om att inte hinna med att det är omöjligt för lärarna att alltid hinna med allt men att lärarna arbetar så gott det går. Det kan även finnas ett behov av att skruva på undervisningen så att vissa anpassningar kan klumpas ihop och ges till flera elever samtidigt.

Anmäla behov av särskilt stöd

Lärare uppger samstämmigt vid intervju att de anmäler samtliga elever som trots extra anpassningar riskerar att inte nå de kriterier som minst ska

uppnås till rektorn. Representanterna för elevhälsan och rektorn är eniga i att samtliga elever som trots extra anpassningar riskerar att inte nå de kriterier som minst ska uppnås anmäls till rektorn. Genom en tydlig struktur och regelbundna betygskonferenser säkerställs att elever inte riskerar att hamna mellan stolarna och inte anmälas till rektorn vid behov av särskilt stöd.

Starta utredning av särskilt stöd

Lärarna uppger samstämmigt i intervju att det inte alltid görs en utredning efter att en anmälan om behov av särskilt stöd inkommit till rektorn. En kartläggning görs framför allt när en elev har svårigheter i flera ämnen.

Elevhälsans representanter säger i intervju att efter att en anmälan kommit in till rektorn så görs en överblick av elevens situation. Ibland kan representanter för elevhälsan då se att vissa extra anpassningar gjorts men att det kan finnas behov av att göra andra extra anpassningar. Representanterna kan stämma av med lärarna om de exempelvis har provat att erbjuda muntliga prov, att ge mer tid eller att anpassa nivån på uppgifterna. Det görs därför inte alltid en pedagogisk utredning, men ofta görs det. Rektorn instämmer i att det inte alltid startas en pedagogisk utredning utan att det beror på vad som behöver göras i den aktuella situationen, exempelvis har flera anmälningar i samma ämne lett till att just den lektionen dubbelbemannats för att ge läraren extra tid med de elever som ligger längre bak än övriga.

Huvudmannen har efter kommunikering av Skolinspektionens tjänsteanteckning inkommit med förtydligande om processen kring anmälan om behov av särskilt stöd till rektorn. De beskriver att det alltid görs en initial bedömning efter att en anmälan kommit in. Bedömningen kan då vara att elevens svårigheter rimligen kan avhjälpas genom extra anpassningar och att behov av särskilt stöd därmed inte är uppenbart. Rektorn kan då besluta att tillfälligt avvakta med att inleda en fullständig utredning om särskilt stöd. Om det finns anledning att anta att eleven är i behov av särskilt stöd startas en utredning skyndsamt.

Rättslig reglering

Extra anpassningar

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Anmäla och starta utredning

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Skolinspektionens bedömning

Extra anpassningar

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med extra anpassningar inte fullt ut lever upp till författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att det finns elever som inte alltid får de extra anpassningar de bedömts vara i behov av. Lärare uppger att de inte alltid hinner ge alla elever de extra anpassningar som de är i behov av, vilket inte motsägs av elevhälsans personal och rektorn.

Starta utredning av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte lever upp till författningarnas krav avseende att starta utredningar av särskilt stöd. Av Skolinspektionens utredning framgår att det inte alltid startas en pedagogisk utredning av en elevs behov av särskilt stöd efter att en anmälan om det inkommit till rektorn.

Anmäla behov av särskilt stöd

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Vittraskolorna AB verksamhet vid Vittra Örebro uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att undervisningen bedrivs under ledning

av lärare, extra anpassningar och att utredning av särskilt stöd startas. Det finns därför skäl att förelägga Vittraskolorna AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Christina Aro Östgren

Beslutsfattare
Signerat av: Christina Aro Östgren

X Albin Hellberg

Föredragande
Signerat av: Albin Hellberg

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Maria Lundin medverkat.